

PASTER PYPE EN ZIJN TIJD 1854-1926

DEEL VIII

Kabeljauwen aan 30 centiem

De visscherij is hier zoo geschikt, dat 's avonds ten 7 uren door geheel Lofoten tot den laatsten visch toe geteld is en de getallen overgetelegrapheerd zijn in al de plaatsjes en naar het vaste land; alsook het getal levers en kijden in hectoliters en de prijzen van alles... de prijzen! Eene schoone grote kabeljauw kost hier 20 centiem! Goedkoop en is niet gezien... en zoo is het hier met den kabeljauw. Ze pekken (haken) hem met den hoek dwars door zijn lijf, sleuren en scheuren, gooien hem op hoopen in den grond van den boot, stampen erop. In het naar huis zeilen wordt de visch gegut en de hoofden afgedaan. Aan den wal wordt hij op hoopen gegooid in den sneeuw, dan met schoppen op sleden geladen en naar de drogerijen gedaan.

De droogerijen

Deze droogerijen zijn doodeenvoudig. Staken op de klippen geplaat, al boven verbonden. Over die verbinding schuiven dwarspersen. De kabeljauw wordt gekoppeld steert en steert en zoo over die dwarsbalken gehangen, dicht bijeen. Zoo droogt hij, spijs 3 voet sneeuw die er op en er onder ligt. Zulke droogerijen staan op elke hoek, kanten en zijden van Reine. Tegen dat de visscherij gedaan is, hangt er zeker in Reine alleen eene groote scheepslading visch. Beeld U in.

Wij hadden 300 stuks en waren niet de hoogste. Welke een hoop visch brengen die 300 booten 's avonds niet samen, en de visscherij is nog niet ten volle in gang. Want dit jaar is de visch zoo traag om op de kust te komen.

Hoe men kabeljauw vischt

De visscher hier schrijft het toe aan den Noorderwind die den stroom van water belet op de kusten te komen. De net-visscher zet 30 netten. Daarin moet hij 400 à 500 kabeljauwen hebben, in volle seizoen. Ieder net is 16 vadem (1 vadem = 1m83) lang en 4 hoog. Onder het net komen 7 of 9 stenen, al boven 12 glazen boeitjes. Deze netten worden gevischt en in alles bewerkt juist gelijk de haringnetten en ook op dezelfde wijze geboeid.

Het kabeljauwgaarn (netten) staat vast op den grond naar den visch te wachten en hem den weg af te spannen. Jammer dat die schoone visch niet in Oostendse handen is om wel bewerkt te worden. Nu ik mag geen kwaad spreken van de Noorsche visschers. 't Zijn waarlijk brave, beleefde menschen waarmede wij als broeders overeenkomen en klappen en vertellen... 't Is jammer dat wij

elkaar niet verstaan... voor verre 't grootste deel ten minste.

Ingesneeuwd en geen borreltje

Tweemaal als wij in zee geweest waren, waren wij letterlijk ingesneeuwd. Met een plat spaan schepten de visschers den sneeuw uit hunnen boot en van Louis en van mij, zij vaagden hem af met zoo eenen Engelschen beesem. Het speet ons dat er in Reine geen middel was om ievers eenen bottel van iets of wats te koop en om die arme duivels een smaakje te geven... maar niets... noch genever, noch bier... niets dan „Brus”, en Brus is water op bottels getrokken, onze sifons.

Onze logist

Waar zijt gij gelogeed zult gij vragen, op dat eiland waar noch herberg noch hotel is? Wel, als wij van den boot stapten, zijn wij recht met pakken en malen naar het eenigste groot huis gegaan dat daar stond... geklopt... en logist gevraagd. De dochter kon wat engelsch en zoo gerochten wij ten rechte... en wel... ja zoowel dat den man den vrijdagavond ('s avonds vóór dat wij Reine verlaten moesten), een bal gegeven heeft ter onzer eere, met dokter, apotheker, Luteriaanse pastoor, enz.

Wij zijn den Zaterdag ingescheept voor Henningsvoer, eene plaats 27 mijlen meer Noord. 't Is daar dat mijn brief U en de vrienden van Oostende zal toegezonden worden.

Uw toegenegen,
H. Pype

DE TERUGKOMST TE OOSTENDE

Maandag 4 maart 1897, kwam de Aviso „VILLE D'ANVERS” onder bevel van Kapitein M. De Roo, met aan boord Paster Pype, uit de Lofoten te Oostende terug.

In „Le carillon” van 10 maart 1897 las men:

La Mission Belge

„Nous apprenons que M. l'abbé Pype, aumonier à bord de l'Aviso „VILLE D'ANVERS” et M. De Roo sont rentrés lundi de leur voyage aux Iles Lofoten où ils étaient allés se rendre compte de la façon dont on y procède à la pêche de la morue”.

Belgische Zending

„We vernemen dat E.H. Pype, aalmoezenier aan boord van de Aviso „VILLE D'ANVERS” en M. De Roo, maandag zijn teruggekomen van hun reis naar de Lofoten eilanden, waar zij de kabeljauwvisserij hebben bestudeerd”.

Paster Pype, de aalmoezenier van de vissers, die een zeer diepe studie maakte over alle vraagstukken, die met de visserij in verband staan, had de Oostendse reders (na zijn studiereis op de Lofoten) aangezet om in de nabijheid van de Lofoten de visrijke gronden op te sporen die zij nodig hadden om in hun hoge uitbatingskosten te kunnen voorzien.

De vangst van kabeljauw was er zeer vruchtbaar. Tal van schepen werden er heen gezonden met de opdracht er de moluwe te bereiden zoals de Oostendenaars het vroeger gedaan hebben.

Van dan af is de Oostendse moluwe weer vermaard geworden. Het blijkt dat ze reeds in de 18e eeuw bekend was en dat onze vissers die men toen de „morutiers” noemde, de vruchtbare wateren rond de Lofoten kenden. Deze „Vlaamse Morutiers” zijn ten allen tijde vastberaden en ondernemende mannen geweest.

(Vervolg volgende week)

Archief E. Vanalderweireldt
bewerkt door
Martine Vandenberghe.

Niets van deze tekst of foto's
mag overgenomen worden
zonder schriftelijke toelating
van de uitgeefster.

Het splitsen van touwwerk.